

duje, da je na Laškem ista pevka prav tisto pesem zaporedoma pela drugače. Ko so jo opomnili na to, je rekla: Kaj morem jaz za tó, mi vien cosi! — Zató mislim, da je vredno še vedno zapisovati, ako se sploh kaka národna pesem poje, naj je tudi že drugod zapisana in morda tiskana. Saj nam šele varijante prav pokažejo, kako gibčen je národen duh. Kdo vé, ali nam včasí ne pomorejo zaslediti prvotno obliko, v kateri jo je nepoznani národni pevec izročil svojim bratom? Dasi so včasí te varijante le fragmentarične, imajo v sebi neredkoma lepote in črte, katerih ne nahajamo v zapisih, nam že znanih.

— Todà dovolj! Kdor se hoče poučiti o teh stvaréh bolj natančno, tega zavrnem na lepo knjigo našega učenega rojaka, profesorja Kreka: »Einleitung in die slavische Literaturgeschichte«, in tudi na sestavek njegov »Nekoliko opazek o izdaji slovenskih národnih pesmi« (Listki IV. 96—140); tam izrečenih načel hočemo se z malimi premembami držati tudi mi.

Komur je mari, da Slovenci pokažemo svetu bogastvo našega tradicijsnega slovstva; komur je na tem ležeče, da stopimo tudi mi v tem oziru v vrsto poleg drugih kulturnih národov, ki dandanes z občudovanja vredno marljivostjo gojijo svoj »folklore« in odkrivajo, kar je národov duh rešil in ohranil iz davne preteklosti: tega vabim in prosim, naj se mi pridruži, naj mi pomaga, naj me podpira. Dupošlje naj mi, kar je njemu zapisati mogoče. V tem oziru mi morete največ pomoči vi, učitelji slovenskega naroda v cerkvi in šoli, katerim je dana prilika, da vedno živite med njim: na vas se torej še posebno obračam!

Kar mi kdo pošlje, temu naj pristavi kraj, kjer je stvar zapisal, in imé pévca ali pripovedovalca; včasí bo dobro, povedati tudi, kako star je ta pevec, in je-li tam tudi rojen, kjer je kaj pel ali pripovedoval.

Dr. Karl Štrekelj,
docent slovanske filologije
(Wien, Universität)

Slovenskim časopisom, ki bi radi ta poziv priobčili, bodem jako hvaležen.

LISTEK.

Dr. Jan. Bleiweisovo pismo Vojtehu Kurniku. Lani dné 3. novembra je umrl v 62. letu dóbe svoje ta slovenskemu prostemu národu prejšnje dóbe priljubljeni pesnik in pisale so o njem novine zelo različno. Ker nabira »Zvon« gradivo za životopis tega originalnega možá, ki je poleg Andrejáša, Vodovnika, Frankolskega in drugih zaslužil, da se ga spominjamo in mu priznavamo čast, katera mu gre, objavljamo po pri-

jateljski roki izročeno nam pismo, katero mu je pisal pokojni *dr. Jan. Bleiweis* koncem leta 1856. To pismo je literarno zanimivo z dveh strani, kajti kaže nam prvič, kolike so bile Kurnikove dušne moči, in drugič *nazore* dr. Bleiweisove o poeziji. Pismu vsebina slóve:

»Dragi prijatelj!

„Predpustno“ sem prijel in jo bom rad natisniti dal za sv. 3 kralje, ako jo mi kmali popravljeno pošljete nazaj. Ker potrebuje veliko poprav, se nisem hotel sam tega lotiti, ker vem, da bote to sami najraji storili.

Pesnica ta ima *mnogo dobrega in izvrstnega*, kakor sem zaznamoval na več krajih — pa potrebuje, preden pride v natis, mnogo poprav, ki sem jih tudi zaznamoval.

Poglavitna napaka pa je njena dolgost. Verjemite mi, da — če tudi najboljša reč — postane *dolgočasna*, ako je *predolga*, saj že besedi *dolgo* in *dolgočasno* to spričujete. Pravite sicer, da je vse *iz življenja* — to je res, al pesnik mora dolgo življenje v *kratkih iskricah* bravcem pred oči postavljati, pa ne za vsak *primertjej* v življenje ene *štrafe* narediti. Poglejmo *narodne* pesmi: kako se odlikujejo vse s kratkostjo. Drugači — se ve da je s kakošno balado itd. Še vsaka pridiga zgubi veljavo, ako je predolga, če je tudi sicer izvrstna.

Tudi bi ne imel rad, da bi Gorenci žalili Dolence v natisnjenih pesmah. Vsa druga je a la camera — vsa druga na belem svetu.

Varite se tudi kar naj bolj morete *elizij*; Koseski mi je večkrat rekel, da elizija je *skor vselej* znamenje nemarnosti pesnikove, ki si ni hotel *časa* vzeti, da bi bil verstico napravil brez *elizije*. „To ni licentia poetica, to je nemarnost pesnikova“ mi je rekel pesnik nebeške „Slovenije“.

Ker imate Vi kaj dobro žilico pesniško, bi bilo škoda, da bi pesmice preveč šušmarili in si tako krajšali dobro ime, ki ste si ga že pridobili, in si ga zamorete še povikšati. „Poeta nascitur“ — to je prvo; k prirojenemu temu duhu pa mora pristopiti *logika* in pa *slovnica* — po ti trojici stopi pesnik v prvo versto.

Vam stoji vse odperto. Ergo marljivo naprej!

Z Bogom

Vaš

odkritoserčni prijatelj

Dr. Bleiweis.»

V Ljubljani, 12. decembra 1856.

Kurnik je imel lep talent, ali sreča mu ni bila toli ugodna, da bi si bil nabral splošne literarne izobraženosti, kar se pesnim njegovim na lici zná, in o „pregovorih“ njegovih je dvojiti, da so vsi prístni. V pesništvu vzor so mu bili *Koseski* in francoski „delavci-pesniki“, kž jih je čital v Strodtmannovem prevodu posebno rad. V nemškem prevodu je poznal takisto Lamartina in Bérangerja, (ki ga je tudi prelagal na slovenščino), odtod nam je umevati česte „refréne“ v pesmih njegovih.

Dasi Kurnik ni bil na trdni *samosvoji* podlagi stojèč pesnik, temveč muogokrat zvení bralcu na uho odmév te ali óne umétalne ali národne pesmi, vendar mu zaradi tega pristojá svoje mesto v literaturi slovenski, ker je že v prvi dóbi prebujánja novejše književnosti naše ta rodoljubivi delavec-pesnik z dušno svojo krepóstjo pomagal pri kulturnem delu našem.

»Spomen Hrvata«. Letošnje poletje je v prijaznem Kurniku prvikrat bivalo večje društvo hrvaških gostov (38), med njimi tudi dični pesnik *Ivan Trnski*, ki je pod zgoraj navedenim naslovom v spominsko knjigo Kecljeve kopéli zapisal nastopno lepo pesem: